

Advokátní stáž v hlavním městě mezinárodní arbitráže

S příjemným napětím vcházím do prosvětleného vestibulu zcela nového architektonického díla, budovy školy Pařížské advokátní komory. Je ráno 2. října 2013 a dle programu se zde konečně setkám s padesáti nadšenými kolegy z pěti světadílů. Do dnešního dne jsme se znali jen přes LinkedIn a Facebook, nyní se naše virtuální přátelství začínají proměňovat v realitu. Ředitelka pařížské advokátní vzdělávací instituce nás všechny vítá s elegancí vlastní francouzské kultury a nakonec projevem prohlašuje Mezinárodní stáž Pařížské advokátní komory pro rok 2013 za zahájenou. „Vyžijte na maximum vše, co vám dva následující měsíce v Paříži poskytnou,“ zní jedna z jejích rad.

Touha cestovat ve mně probudila zájem o mezinárodní právo. V průběhu neocenitelné čtyřleté školy všeobecné právní pomoci v pravém slova smyslu, kterou jsem měl to štěstí absolvovat v pražské advokátní kanceláři JUDr. Davida Uhlíře a jeho společníků, mě to táhlo k civilnímu procesu. „Proč sedět na židli pro rozhodčího, když můžete hrát s míčem,“ prohlásil Richard Gere ve filmu Prvotní strach (1996), když se ho v roli advokáta ptali, proč chce být obhájce a ne soudce. Pro mě mají právní spory stejné kouzlo. Když sečtete touhu po právu na mezinárodní úrovni a nadšení pro proces, dostanete mimo jiné mezinárodní rozhodčí řízení. Rozhodčí soud u Mezinárodní obchodní komory, Paříž, říkám si.

Přišlo to pár měsíců po advokátních zkouškách, které jsem absolvoval v únoru 2013, a dva roky poté, co jsem se pustil do pokračování studia francouzštiny. Kamarádka k obědu přinesla newsletter ČAK s oznámením o možnosti neplacené dvouměsíční Mezinárodní advokátní stáže Pařížské advokátní komory. Byl poslední den lhůty pro podání přihlášek, stihl jsem to...

Kdo v minulých letech četl článek některého z mých předchůdců, ví, že stáž se skládá z říjnové „školní“ části a listopadové praktické části. Říjnovou část jsem trávil denně se všemi kolegy a pestřejší třídu už zřejmě nezažiji. Spolužáci advokáti, kteří přijeli z Nového Zélandu, Austrálie, Japonska, Vietnamu, Arménie, Kazachstánu, přes Libanon, Sýrii, Turecko, zbytek Evropy, Egypt, Maroko, Burundi, Benin, Madagaskar, až po Brazílii, Argentinu, Spojené státy a Kanadu, byli neuvěřitelně přátelští, motivováni diskutovat o zajímavostech jednotlivých právních řádů, ale i kultur a náboženství, o tom co nás jako advokáty dělilo i o tom co z nás dělá kolegy. Podobně jako čeští koncipienti navštěvují semináře ČAK, scházeli jsme se ve škole Pařížské advokátní komory, abychom absolvovali jeden dopolední a jeden odpolední tříhodinový seminář denně. Školní menu zahrnovalo například francouzské rodinné právo, řečnictví, mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, či civilní řízení před krajským soudem v prvním stupni (tak nějak by se nechal přeložit název Procédure Tribunal de Grande Instance). Posledně jmenovaný seminář byl ilustrován návštěvou pikantního jednání v pařížském justičním paláci, kde slavný představitel Joffreyho ze seriálu Angelika, Robert Hossein, žaloval televizní společnost o honorář. Je třeba uznat, že závěrečná řeč právní zástupkyně žalované byla jak vystřižená z amerického filmu, nebo spíše anglického díky taláru. Poutavá a inspirativní byla interaktivní přednáška pana Thierryho Garbyho, v České republice i u nás na Slovensku již známého propagátora mediace. Zvýšená pozornost organizátorů byla nejen k mé radosti věnována mezinárodnímu rozhodčímu řízení, jeho pravidlům a principům. Semináře byly kromě uvedené návštěvy civilního řízení doplněné o návštěvy významných státních institucí včetně sídla Státní rady, které se nachází ve veřejnosti nepřístupném Královském paláci. Byl uspořádán i výlet do Bruselu, kde nás bývalý předseda Bruselské advokátní komory provedl jejím sídlem, na němž je zajímavé, že

se nachází v tamním justičním paláci, stejné budově jako soudy (ostatně i pařížská komora má v justičním paláci na Île de la Cité významné prostory).

Listopadovou praktickou část jsem strávil v kanceláři velice sympatického advokáta Hervého Boukobzy, který se již přes dvacet let věnuje především sporům. Nechal mě napsat například předžalobní výzvu letecké společnosti, která neoprávněně užila fotografie svých zaměstnanců v reklamní kampani, žalobu šílené sousedky proti normální sousedce a hodně dalších procesních podání. Asistoval jsem mu při jednání s klienty a také mě mnohokrát vzal k soudu, kde mě pokaždé představil senátu. Jedno dopoledne jsme strávili tři hodiny v justičním paláci na tzv. bezplatných konzultacích, které poskytují advokáti dle svého zaměření. Klienti s problémem s nájmem si toho dne vystáli řadu právně na Hervého, který jim v průběhu deseti až dvaceti minut načrtl řešení. Aby advokáti tuto záslužnou činnost (která je nicméně komorou kompenzována částkou 150 eur) nezneužívali na nábor platících klientů, nejsou oprávněni dát jim na sebe bez souhlasu komory kontakt. Nezapomenutelné bylo jednání před soudem v Lisieux, anebo spíš cesta tam, kdy jsme se zastavili v přímořském letovisku Deauville ochutnat mořské šneky a *calvacafé*, tedy calvados konzumovaný z hrníčku od vypité kávy.

Ve Francii se soudí poněkud jinak než u nás. Strany a jejich právní zástupci jsou předvoláni na stejnou hodinu ranní, příp. odpolední, a „jede se“ opravdu rychle. Klasický obrázek ze soudní síně: dvojice advokátů diskutuje se senátem a ostatní je sledují a čekají, až přijde řada na ně, mimochodem všichni v talárech. Svědkové se většinou nevyslychají, podávají ručně psanou výpověď. Ve Francii je kladen důraz na vzájemnou komunikaci advokátů. Senát rozhodně nehraje roli doručovatele, naopak, věci se začne zabývat, až když od žalobce dostane potvrzení, že žaloba byla s řádným poučením dle *Code de procédure civile* doručena protistraně. Povinnost dobré komunikace mezi advokáty je výrazem principu kolegiality (*confraternité*), který je francouzskými advokátními komorami pečlivě hlídán. Tato zásada dokonce zahrnuje důvěrnost jejich vzájemné komunikace, a to i ve vztahu ke klientovi! Jinými slovy, klientu mohu a musím sdělit obsah e-mailu od advokáta protistrany, nesmím mu jej však přeposlat. Advokáti se navzájem oslovují *confrère* (doslova spolubratře, ostatní je pak oslovují *Maître*, což znamená i mistře).

Podtrženo a sečteno, Mezinárodní advokátní stáž Pařížské advokátní komory pro rok 2013 pro mě představuje nesmírně cennou profesionální a kulturní zkušenost, zdroj teoretického i praktického vzdělání, a také zdroj cenných kontaktů, které každý z účastníků využije ve prospěch klientů, kteří budou potřebovat právní pomoc v některém z účastnických států. Rád bych poděkoval zahraničnímu oddělení České advokátní komory za intenzivní spolupráci s Pařížskou advokátní komorou, která přinesla i toto ovoce. Poděkování patří také JUDr. Davidu Uhlířovi i celé mé domovské kanceláři UHLÍŘ, HOMOLA & společníci za podporu při studiu cizích jazyků a mých zahraničních aktivitách.

Epilog: Když jsem do Paříže odjížděl, nevěděl jsem ještě, že s pomocí mého školitele Hervého Boukobzy v Paříži zůstanu. Následně se mi podařilo získat zde zaměstnání v advokátní kanceláři Jones Day, kde dále zdokonaluji svou francouzštinu a sekunduji na administrativní úrovni jejímu oddělení mezinárodní arbitráže. Od října se chystám tento atraktivní obor v Paříži studovat. Na případné dotazy všem *confrères* rád odpovím na e-mailové adrese lukaspalecek@yahoo.co.uk.

JUDr. Lukáš Paleček